

**BOURDİEU SOSYOLOJİSİ BAĞLAMINDA KIRSAL YERLEŞMELERİN VE
KENTSEL MEKÂNLARIN GENÇLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ****THE EFFECTS OF RURAL SETTLEMENTS AND URBAN SPACES ON YOUTH
IN THE CONTEXT OF BOURDIEU'S SOCIOLOGY****Yalçın KAHYA***

ÖZ: Bu çalışma, kırsal ve kentsel bölgedeki mekânların gençler üzerindeki etkilerini ilgili literatürü temel alarak incelemektedir. Nüfusun kırsal yerleşim birimlerinden kentlere göç etmesi ile birlikte gençlerin çoğu kentsel alanlarda yaşarken bir kısmı da kırsal bölgelerde yaşamaya devam etmektedir. Gençlerin güvenle geleceğe bakabilmeleri adına maddi, sosyal ve ekolojik güvenliğe ihtiyaç duymaktadırlar. Bu nedenle hem kentsel hem de kırsal alanlardaki gençlere daha fazla önem verilmesi ve ihtiyaçlarının karşılanması gerekmektedir. Bu açıdan mekânın gençler üzerindeki etkisi, onların fiziksel, zihinsel ve sosyal gelişimleri açısından son derece önemlidir. Gençlerin zamanlarını geçirdikleri mekânlar refahlarını, davranışlarını, kimliklerini, öğrenme kapasitelerini ve sosyal etkileşimlerini etkilemektedir. Sosyal mekânlar bireylerin sosyal pratikleri ve toplumsal yapıları aracılığıyla biçimlenirken aynı zamanda toplumsal sınıflar mekânlar aracılığıyla yeniden üretilmektedir. Bu çalışmada öncelikle mekâna ilişkin teorik tanımlama Bourdieu'nun sosyolojik perspektifi üzerinden yapılmaktadır. Çünkü Bourdieu'nun yaklaşımı, belirli bir mekândaki eyleyiciler arasındaki ilişkilerin dinamiklerini anlamak için çok boyutlu bir harita sunmaktadır. Çalışmada nitel araştırma tekniklerinden betimsel tarama metodu kullanılarak yerli ve yabancı basılı ve online kaynakların taraması yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre hem kentsel hem de kırsal alanda yaşayan gençlerin sorunları farklılaşırken çözümlerinin ise makro düzeydeki süreçlerle bağlantılı olduğu görülmektedir. Ayrıca bu çalışmanın sonuçları göstermektedir ki tek bir kırsal ve kentsel sınıflandırmanın olmadığına, kentsel mekânlarda da sınıfsal ayrımlar nedeniyle, kentsel imkanlara erişimi olmayan ya da kısmen erişimi olan gençlerin varlığına, diğer taraftan da kırsal mekânlarda yaşamasına rağmen sahip olduğu imkanlar çerçevesinde kentsel deneyim eksikliği içinde olmayan gençlerinde varlığına işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kır, Kent, Mekân, Gençlik, Bourdieu

ABSTRACT: This study examines the effects of spaces in rural and urban areas on young people based on relevant literature. With the migration of the population from rural areas to cities, most of the young people live in urban areas while some continue to live in rural areas. In order for young people to look to the future with confidence, they need material, social and ecological security. Therefore, more importance should be given to young people in both urban and rural areas and their needs should be met. In this respect, the effect of space on young people is extremely important in terms of their physical, mental and social development. The spaces where young people spend their time affect their well-being, behaviours, identities, learning capacities and social interactions. While social spaces are shaped by the social practices and social structures of individuals, social classes are also reproduced through spaces. In this study, the theoretical definition of space is first made through Bourdieu's sociological perspective. Because Bourdieu's approach provides a multidimensional map to understand the dynamics of

* Doç. Dr.-Bandırma Onyedİ Eylöl Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Faköltesi Sosyoloji Bölümü/Bandırma-BALIKESİR-ykahya@bandirma.edu.tr (Orcid: 0000-0003-4499-7204)

relationships between actors in a specific space. In the study, a descriptive scanning method, one of the qualitative research techniques, was used to scan domestic and foreign printed and online sources. According to the research results, while the problems of young people living in both urban and rural areas differ, it is seen that their solutions are linked to macro-level processes. In addition, the results of this study show that there is no single rural and urban classification, and that there are young people in urban areas who do not have access to urban opportunities or have partial access due to class distinctions, and on the other hand, there are young people who do not lack urban experience within the framework of the opportunities they have despite living in rural areas.

Keywords: Rural, Urban, Space, Youth, Bourdieu

Giriş

Tarihsel süreç içinde birçok düşünür kır ve kent kavramını tanımlamaya ve analiz etmeye çalışmıştır. Kır ve kent kavramı genellikle sosyal ekonomik, kültürel ve coğrafi farklılıkları vurgulamak için kullanılmaktadır. Kır kavramı genel olarak insanın daha doğal ve sahici olduğu bir ortamı yani geleneksel yaşam tarzını ifade ederken kent kavramı ise endüstrinin, modern toplumsal düzenlemelerin ve güç ilişkilerinin sembolü olarak görülmektedir. Kır ve kent üzerine yapılan tanımlamalar kır ve kent kavramlarının sosyal, ekonomik, kültürel ve psikolojik boyutlarını anlamak açısından bir bakış sunmaktadır.

Son yıllarda kentlerin giderek kalabalıklaşması, kentlerin mekânsal genişlemesinin özellikle kırsal alanlara doğru yönelmesine yol açmıştır. Bu süreç, kentlerin kırsal alanları sadece yeni bir yerleşim alanı olarak görmekle kalmayıp, aynı zamanda kentsel gelişim için bir alan olarak kullanmalarını içermektedir. Kentsel yayılma yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda ekonomik, sosyal, politik ve kültürel bileşenlerle de kırsal alanlara taşınmaktadır. Bu durum, kentin ve kırın sınırlarının giderek daha belirsiz hale gelmesine sebep olmaktadır. Kentsel mekânın kırsal alana doğru genişlemesi, kırsal ve kentsel arasındaki farkları daha karmaşık hale getirmekte ve bu sınırların belirlenmesini zorlaştırmaktadır. Sanayi sektörünün kırsal alanlara kayması, modern tarımsal faaliyetlerin kırsal bölgelerde yoğunlaşması, orman endüstrisinin kırsalda toplanması ve turizmin kırsal alanlara yayılması gibi faktörler, kırsal alanların geleneksel işlevlerinden, dokularından ve kimliklerinden uzaklaşmasına yol açmaktadır. Kırsal alanlar, bu yeni gelişmelerle birlikte büyük bir dönüşüm sürecine girmektedir. Bu dönüşüm, kırsal alanların sadece fiziksel yapısını değil, aynı zamanda kırsalda yaşayan halkın sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısını da derinden etkilemektedir. Bu dönüşüm süreci, kırsal halkın yaşam biçimlerini, iş olanaklarını, sosyal ilişkilerini ve kültürel pratiklerini değiştirmekte, bu da kırsal alanlardaki toplumsal yapıyı dönüştürmektedir (Ceylan ve Somuncu, 2018: 1142).

Hem kentsel hem de kırsal alanlarda yaşayan gençler için yaşadıkları mekânlar, onların büyümeleri ve bireyselleşmeleri üzerinde büyük bir etkiye

sahiptir. Aynı şekilde, gençler de ikamet ettikleri yerin gelişimini etkilemektedir. Gençlik çalışmaları bu noktada önemli bir rol oynamaktadır. Sosyal alanın coğrafi konumu, yaşamın her aşamasında özel bir rol oynamaktadır. Wolfgang Budde ve Frank Früchtel'e (2007) göre, mekân algılama, tanımlama ve atıf süreçleri yoluyla yaratılmakta ve bu süreçler mekâna ve orada yaşayan insanlara yansımaktadır. Başka bir deyişle, insanlar yaşadıkları mekâna göre tanımlanmaktadır. Zengin bir bölgede büyümek ve yaşamak, sosyal açıdan dezavantajlı bir bölgede büyümek ve yaşamaktan farklı sonuçlar doğurmaktadır. Farklı yaşam ortamlarındaki kaynaklar ve fırsatlar önemli ölçüde farklılık göstermekte ve yaşam akışını farklı yönlerde etkilemektedir. Bu nedenle, gençlerin bulundukları mekânlar, onların gelişimlerini ve yaşam fırsatlarını belirlemede kritik öneme sahiptir (Fritz ve Hatz, 2013: 5).

Gençlerin sosyal ilişkileri, faaliyet biçimleri ve konumlandırılması yalnızca belirli bölgesel ve mekânsal koşulların arka planında gelişebilmektedir. Önemli olan gençlerin kamusal alanlarda nasıl davrandıkları ve burada kendilerini nasıl konumlandırabilecekleri sorusudur. Son yıllarda konu bazında mekân ve gençlerin mekânsal eylemleri giderek artan bir şekilde araştırmaların odağına girmiştir. Öncelikle gençlerin günlük yaşamlarının mekânsal koşullarına ilişkin bakış açısı büyük ölçüde büyük kentlerdeki sosyal sıcak noktalara yönelik olurken (Grunert ve Ludwig, 2017: 28) kırsal mekânlardaki gençlere yönelik dikkat biraz dağılmış durumdadır. Bu açıdan Bourdieu'nun sosyolojik çerçevesi, kırsal ve kentsel ortamların gençler üzerindeki etkilerini analiz etmek için ikna edici bir merceğe işlevi görmektedir. Habitus, sermaye ve alan kavramları, bu ortamların belirgin özelliklerinin gençlere sunulan deneyimleri, davranışları ve fırsatları nasıl şekillendirdiğini açıklayabilmektedir (Poquiz vd., 2021). Pierre Bourdieu'nun *habitus*, *alan* ve *sermaye* kavramları, kırsal ve kentsel gençliğin toplumsal konumlarını analiz etmek için güçlü bir çerçeve sunmaktadır (Bourdieu ve Wacquant, 2014: 27, 62). Habitus, bireyin içinde yetiştiği mekânsal çevreden edindiği, adeta bedenine işlemiş pratik bilgi ve eğilimlerdir. Mekân ise, sosyal bir alan olarak, farklı sermaye türleri (ekonomik, kültürel, sosyal, sembolik) için stratejik bir mücadele alanıdır (Calhoun, 2007:62; Gorkski, 2015:54). Bu araştırma, kırsal ve kentsel alanların gençlerin sahip oldukları kaynakları (sermaye) nasıl şekillendirdiğini ve bu kaynakları dönüştürme süreçlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Mekân, bu kaynakların kazanıldığı ve değiş tokuş edildiği önemli bir alandır. Örneğin, şehirlerdeki eğitim olanakları, iş bulmada değerli bir belge olan diplomaya kolayca dönüşebilir. Buna karşılık, kırsalda bir gencin doğa bilgisi veya el becerisi gibi kişisel deneyimle kazandığı yetenekler daha az değerli görüldüğü için onu faydalı bir kaynağa dönüştürmek daha zordur. Benzer şekilde, kırsal kesimdeki sıkı ve dayanışmacı sosyal ağlar, destek sağlasa da yeni fırsatlar sunmakta sınırlı

kalabilir. Kentlerdeki daha geniş sosyal çevreler ise kişiye daha fazla kapı açabilir. Ayrıca, kentli yaşam tarzları daha prestijli görülürken, kırsal yaşam tarzları genellikle daha az değerli görülür. Bu durum, kırsaldaki gençte bir "değersizlik" duygusuna yol açabilir. Kısacası, gençlerin sahip olduğu alışkanlıklar ve kaynaklar, içinde yaşadıkları mekân tarafından şekillenir. Bu da onların topluma katılımını ve gelecek fırsatlarını belirleyen en önemli etkenlerden biridir.

Bu açıdan Bourdieu'nun kavramları kırsal ve kentsel bölgelerdeki gençlerin sosyal yapı içindeki konumlarını yaşadıkları toplumsal deneyimleri ve bu deneyimlerin nasıl bir habitus ve sermaye birikimi oluşturduğunu anlamada güçlü bir araçtır. Bu çerçeve içerisinde yapılacak değerlendirmeler sosyal eşitsizliklerin ve toplumsal değişimlerin anlaşılması açısından önemlidir. Bu kavramlar ışığında bu çalışmada kırsal ve kentsel bölgelerdeki gençler arasındaki farklılıkların anlaşılması için aşağıdaki sorulara cevap aranmaktadır.

-Kırsal bölgedeki gençlerin eğitim ve iş bulma fırsatları kentte yaşayan gençlere göre nasıl bir farklılık göstermektedir?

-Kırsal ve kentsel bölgedeki gençler arasındaki kültürel pratikler nasıl farklılık göstermektedir? Örneğin kültürel etkinliklere katılım, sanat ve medya tüketimi gibi alanlarda nasıl farklılıklar vardır?

-Kırsal ve kentsel bölgedeki gençlerin sahip oldukları toplumsal ağlar nasıl farklılık göstermektedir? Bu ağlar gençlerin iş bulma, bilgi edinme ve toplumsal entegrasyon süreçlerini nasıl etkilemektedir?

Bu bağlamda yapılacak değerlendirmeler kırsal ve kentsel bölgelerde yaşayan gençler arasında sosyal ve ekonomik eşitsizlikleri anlamak ve bu eşitsizlikleri giderecek politikalar geliştirmek açısından önem arz etmektedir.

1. Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Bu çalışmada kırsal ve kentsel mekânların gençler üzerindeki etkileri konu edilmiştir. Bu çalışmada nitel araştırma yönteminin betimsel tarama modeli kullanılarak kırsal ve kentsel mekânların gençler üzerindeki etkileri Bourdieu' nun ilişkisel yaklaşımı üzerinden değerlendirilmiştir.

Bourdieu'nun ilişkisel yaklaşımı, toplumsal dünyanın karmaşık ve çok boyutlu gerçekleştirilebilmesi için hem nesnel hem de öznel bakış açılarını bir araya getiren bir bakış sunar. Ona göre, toplumsal gerçeklik, yalnızca öznel deneyimlerden ya da nesnel yapılardan bağımsız olarak anlaşılamaz; bu iki boyutta birbirine bağlıdır ve etkileşim halindedir. Çünkü Bourdieu'ya göre "gerçek bağıntısaldır". Bu anlayış, onun "gerçek yol göstericisidir" (Wacquant, 2007:61). Bu yüzden Bourdieu' nun ilişkisel yaklaşımı, kırsal ve kentsel ortamların gençler üzerindeki farklı etkilerini anlamak için değerli bir çerçeve sunmaktadır. Bu analizin merkezinde, bireyin sosyal bağlamı tarafından şekillendirilen yerleşik alışkanlıkları, becerileri ve eğilimleri ifade eden habitus, sermaye ve alan kavramı yer almaktadır.

2. Kentsel Mekânlarda Gençlik

Kentsel mekânların kullanıcılarından olan gençler, sosyolojik olarak hem toplumsallaşma sürecinde önemli bir rol oynamakta hem de kent yaşamında belirgin bir toplumsal olgu olarak kabul edilmektedir. Gençlik sürecinin sahnesi olarak kentsel mekânlar, gençlerin kimliklerini inşa ettikleri ve kendilerini ifade ettikleri alanlardır. Kimlik oluşumu, bireysel ve toplumsal düzeyde mekâna bağlı bir kategori olarak görülmektedir. Mekân sosyal etkileşimlerde, kimlik oluşumunda ve öznel deneyimlerde merkezi bir rol oynamaktadır. İnsanlar yaşadıkları mekânda hem bireysel hem de toplumsal kimliklerini inşa etmektedirler. Bu süreç, mekânın fiziksel, sembolik ve kültürel özellikleriyle yakından bağlantılıdır (Duman ve Doğanay, 2019: 676-677).

Gençlerin şehirlerdeki sosyalleşmesinde, parklar, meydanlar ve kafeler gibi kamusal alanlar çok önemli bir yer tutar. Bu mekânlar, gençlerin bir araya geldiği, birbirleriyle etkileşim kurduğu, kimliklerini keşfettiği ve kendilerini özgürce ifade edebildiği yerlerdir. Gençler, bu alanları sadece buluşmak için değil, aynı zamanda kendi kişiliklerini oluşturmak için de kullanır. Bir mekânı benimsediklerinde, orayı kendi ihtiyaç ve tarzlarına göre düzenleyerek, adeta oraya kendi damgalarını vururlar. Örneğin bir sokak köşesini buluşma noktası haline getirmek veya bir kafeyi kendi gruplarının sembolü yapmak gibi davranışlar gözlemlenebilir. Bu süreç, gençlerin hem bireysel hem de sosyal kimliklerini inşa etmeleri için hayati öneme sahiptir. Kamusal alan, onlar için bir nevi sahne görevi görür. Bu sahnede farklı rolleri deneyimler, kendilerini ve başkalarını daha iyi tanır, toplumla bütünleşmeyi öğrenirler. Gençler kim olduklarını ve toplum içindeki yerlerini, büyük ölçüde bu kamusal mekânlarda şekillendirirler (Fritz ve Hatz, 2013: 6).

Bu anlamda kentsel mekânlar, gençlerin sosyal kimliklerinin şekillendirirken diğer taraftan gençlerin tüketim kapasitelerinin artmasına olanak tanımaktadır. Özellikle alışveriş merkezleri gibi mekânlar, gençlerin sosyal iletişimlerini ve boş zaman aktivitelerini yönlendirmede önemli bir rol oynamaktadır (Akıncı, 2013:87). Kentsel alanlar, genellikle daha fazla fırsat sunmasına karşın, sosyal izolasyon ve yabancılaşma gibi olumsuz etkileri de beraberinde getirebilmektedir. Bu tür düzenli ve esnek mekânlar, gençlerin daha fazla sosyal çeşitlilikle karşılaşmalarını sağlasa da bazen bu çeşitlilik sosyal uyum sorunlarına yol açabilmektedir (Aksu, 2022: 2976). Ayrıca, kentsel dönüşüm projeleri sosyal yapıyı önemli ölçüde dönüştürmekte ve bu dönüşüm gençleri derinden etkilenmektedir (Ayık ve Enterili, 2020: 222).

Başka bir deyişle kentsel mekânlar gençler için sosyalleşme, kendini ifade etme ve çeşitli yaşam tecrübeleri edinme açısından kritik öneme sahiptir. Gençlerin farklı yaşam dönemlerinde ve farklı ihtiyaçları doğrultusunda bu mekânlara erişimi, onların sosyal ve kişisel gelişimlerini desteklemektedir. Bu alanların kalitesinin artırılması ve erişilebilirliğinin sağlanması, toplumun genel refahı ve kentlerin yaşam kalitesinin

yükseltilmesi açısından da büyük önem taşımaktadır. Kentsel mekânlar birçok genç tarafından çok değerlidir. Çünkü bu mekânlarda gençler kendi aralarında olabilmekte ve bu alan ebeveyn kontrolü ve etkisi dışında kalmaktadır. Gençler bireysel buluşma yerlerini "kendi" yerleri olarak tanımlamaktadır. Orada buluşmak, takılmak genellikle yapılandırılmış günlük okul ve öğretim rutinine karşı bir dünya olarak görülmektedir. Mekânlar aynı zamanda diğer gençlerle yüzleşme yerleri olabilmektedir (Landolt, 2011: 23-26).

Kentsel mekânlarda bazı düzensizlikler buzdağının görünen kısmını göstermektedir. Sokakta göze çarpan insan grupları, alkol ve uyuşturucu kullanımı, saldırgan dilenme, ev duvarlarındaki grafitiler ve vandalizm bunlar arasında yer almaktadır (Schubert, 2000: 7). Landolt'un 2011 yılında yaptığı bir araştırma, mahalle meydanlarının gençler için önemli bir buluşma noktası olduğunu göstermektedir. Araştırmada, 16-19 yaş aralığındaki gençlerin hafta sonu akşamları alkollü içecekler eşliğinde bu alanlarda vakit geçirdiği belirtilmektedir. Bu durum, zamanla mahalle sakinlerini ve işletme sahiplerini rahatsız etmeye başlamıştır. Mahalle sakinleri ve kent aktörleriyle yapılan görüşmelerde, gençlerin mekân kullanımına ilişkin üç farklı bakış açısı öne çıkmaktadır. İlk bakış açısı "normalleştirme" olarak adlandırılmaktadır. Buna göre gençlerin davranışları "normal" kabul edilmekte ve gençliğin geçici bir dönem olduğu, gençlerin büyüdükçe bu davranışları aşacağı düşünülmektedir. İkinci bakış açısı "sorun odaklı" modeldir. Burada gençlerin davranışları hoşgörülle karşılanmamakta, gençler işsiz, tehditkâr ve potansiyel olarak şiddet eğilimli gruplar olarak görülmektedir. Üçüncü bakış açısı ise "ikamet yeri"ne odaklanmaktadır. Buna göre, gençlerin bir kısmı mahallede yaşasa da mahalle dışından gelen gençler "öteki" olarak değerlendirilmekte ve anonimlik nedeniyle toplumsal normlara daha az uydukları düşünülmektedir. Ayrıca, mahallede yaşayanların alan üzerinde daha fazla hakka sahip olduğu varsayılmaktadır (Landolt, 2011: 23-26:). Dolayısıyla yapılan çalışmalar, kentsel gençliğin kırsal kesimdeki akranlarına kıyasla daha yüksek seviyelerde madde kullanımı ve davranış sorunları bildirdiğini göstermiştir. Bu durumun sebebi ise gençlerin muhtemelen sapkın akran gruplarına daha fazla maruz kalmaları ve daha az destekleyici toplum kaynağına sahip olmalarıdır (Elgar vd., 2003: 635).

Kentsel mekânlarda, zengin bir toplum ortasında yoksul olma durumu olarak nitelendirilen "kentsel dışlanma", yoksulluk ve şiddetin kentin fiziksel uzamı ile toplumsal uzam ilişkilerini sorunlaştırmaktadır. Bu sorun mekânın damgalanması sürecini beraberinde getirmektedir. Artık mekân hakkında bireyler arasında ortak bir sistemli yatay kötüleme baş göstermektedir. En yaygın davranışlar arasında oturlan adresi gizleme gelmektedir. Yaygın bir sosyal aşağılanma hissi vardır. Bu süreçte, oturlan adresin gizlenmesi gibi davranışlar, kentsel dışlanmanın bir yansımasıdır. Kentin bu alanları, "mutlak mahrumiyet" ifade eden yerler olarak algılanabilir; burada

yaşayanlar, fiziksel ve sosyal anlamda ciddi eşitsizliklere tabi tutulurlar. Bu da mahallenin hem kullanım hem de sembolik değerinin, orada yaşayan bireylerin toplumdaki yerleriyle doğru orantılı olmasına yol açmaktadır (Göker ve Arlı, 2014: 132-133). Başka bir deyişle kentsel bölgelerdeki mekânsal ayrımların gençlerin olanaklara erişimlerini sağlayan önemli bir faktör olduğunu göstermektedir. Kentsel planlamada dikkate alınmayan sosyal ve fiziksel altyapı, belirli ayarlarda yaşayan gençlerin kentin sunmuş olduğu hizmetlere ve olanaklara erişimini kısıtlayabilmektedir. Dolayısıyla kentlerde yaşayan gençlerin kentsel imkanlara erişimleri, ailelerinin sosyo-ekonomik açıdan büyümelerine bağlı olarak değişmektedir (Yoloğlu, 2021:183). Özellikle düşük gelirli ailelerden gelen gençler genellikle daha az kaliteli eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim olanağına sahiptir. Yaşam koşullarının dağılımı, altyapı eksiklikleri ve sosyal hizmetlere erişim sorunları gibi özellikler, gençlerin yaşam koşullarındaki olumsuz bozulma olarak görülmektedir (Ak Çetin, 2024:53). Diğer taraftan özellikle kentleşme ve bireyselleşme bağlamında dijital medya, gençlere yeni sosyalleşme fırsatları sunarken, aşırı kullanım durumunda sosyal izolasyona da yol açabilmektedir (Haberli 2023:374). Başka bir deyişle kentlerde gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri yerlerin, kırsal kesimde ise aktivite çeşitliliğinin yetersizliği gençleri yeni arayışlara, en çok da internete itmektedir (Güler vd., 2016: 6).

Çolak ve Sağiroğlu'nun İstanbul'un Esenler ilçesinde yaptıkları çalışmada, gençlerin mekân kullanım alanları, onların farklı gençlik tanımları üzerinden değerlendirilmiştir. Tablo 1'de yer alan her başlık, kentsel mekânın bir ya da birden fazla unsuru ile ilişkilendirilmiştir. Bu yaklaşım, gençlerin sosyal ve fiziksel çevrelerini nasıl kullandığını anlamaya yönelik bir çerçeve sunmaktadır. Tablo 1'de, gençlik dönemindeki farklı grupların karşılık bulabileceği mekânsal unsurlar ifade edilmiştir. Bu unsurlar, açık ya da kapalı mekânlar, odaksal özellik taşıyan mekânsal parçalar gibi farklı kategorilerde ele alınmıştır. Gençlerin mekân kullanım tercihleri, enerjik, tehlikelere açık veya sosyal aktivitelere dayalı yaklaşımlar gibi çeşitli gençlik tanımlarıyla ilişkilendirilmiştir. Örneğin, "enerjik-tehlikelere açık" olarak tanımlanan bir gençlik grubunun, okul veya spor-aktivite alanları gibi mekânlarda vakit geçirmesi beklenmektedir. Bu tür mekânlar, gençlerin fiziksel aktivitelerini gerçekleştirmelerine olanak tanırken, aynı zamanda onların enerjilerini harcayabilecekleri güvenli alanlar olarak tasarlanabilir. Çolak ve Sağiroğlu'nun çalışması, gençlerin mekânlarla olan ilişkilerini, onların yaşadıkları çevreye dair dinamikleri ve ihtiyaçlarını anlamaya yönelik önemli bir analiz sunmaktadır (Çolak ve Sağiroğlu, 2021: 154,160,70).

Tablo 1: Gençlik Tanım Başlıkları ve Mekânsal Karşılıkları

No	Tanım Başlığı	No	Mekânsal Karşılık
1	Demografik/Bürokratik Tanım (Enerjik ve Tehlikelere Açıklık Vurgusu)	1a.	Okul
		1b.	Spor/Aktivite Alanları
2	Geleceğin Ümidi Tanımı	2a	Sivil Toplum Örgütleri
		2b	Siyâsî Parti Merkezleri
3	Olgunlaşma ve Kişisel Gelişim Tanımı	3a	Kurslar/Dershâneler
		3b	Kültür-Sanat Merkezleri
		3c	Sportif Yetenek Geliştirme Merkezler
4	Bağlanma ve Tutunma Problemleri Tanımı	4a	Köşebaşları
		4b	Parklar
		4c	İnternet Kafeler/Oyun Salonları
5	Tüketim ve Araçsallaşma Tanımı	5a	Alışveriş Merkezleri
		5b	Kafeler
		5c	Gençlere Odaklı Yeme-İçme Mekânları

Kaynak: (Çolak ve Sağıroğlu, 2021: 154,160,70).

Gençlerin mekânlarla kurduğu ilişkiyi anlamak, onların kent yaşamına katkılarını ve kimlik gelişim süreçlerini anlamak açısından önemlidir. Gençler, mekânları yetişkinlerden farklı şekilde kullanmaktadır. Hareketlilik, belirsizlik ve deneme isteğiyle şekillenen bu dönemde, sabit işlevi olan yerler yerine dinamik ve esnek mekânları tercih ederler. Gençler yalnızca park veya spor sahası gibi alanlarla sınırlı kalmaz; aksine, mevcut mekânların işlevlerini kendi ihtiyaçlarına göre yeniden yorumlarlar. Örneğin bir alışveriş merkezinin önü buluşma noktasına, bir köprünün altı kaykay alanına, bir otobüs durağı sohbet mekânına dönüşebilir. Mahallelerde gençlere yönelik yeterli alan olmadığında, gençler kendilerine yeni yerler arar ve çoğunlukla yetişkinlerin henüz sahiplenmediği, tanımlanmamış alanlara yönelir. Bu mekânlar, gençler tarafından özgürce yeniden keşfedilir ve anlamlandırılır. Gençler, mekânları planlayıcıların öngördüğü kuralların dışında, yaratıcı ve doğal bir şekilde kullanır. Bu durum, mekânların çok yönlü ve yenilikçi kullanımına olanak tanır, kentsel yaşamı zenginleştirir (Hauri, 2012: 171-173). Yapılan araştırmalar göstermektedir ki her genç açısından kentin sunmuş olduğu imkanlar, farklı sebeplerden ötürü erişilebilir düzeyde değildir. Gençlerin mekânlara yüklediği anlamlar ve bu mekânlarda gerçekleştirdikleri etkileşimler onların kimlik oluşumunda ve sosyalleşmelerinde önemli bir rol oynamaktadır. Kentsel mekânların gençler için erişilebilir ve uygun hale getirilmesi, onların topluma aidiyet duygusunu güçlendirmekte ve kentsel yaşam kalitesini artırmaktadır. Gençlerin şehirdeki mekânlarla kurduğu ilişki, onların sosyal ve kültürel birikimlerinin bir yansımasıdır ve bu durum kent politikalarının odağında yer almalıdır. Bourdieu'nun kuramsal çerçevesiyle bakıldığında, gençlerin park ya da alışveriş merkezi gibi yerleri kendilerine ait hissetme ve kullanma biçimleri, bu ilişkinin somut örneklerini oluşturur.

Bir gencin kültürel birikimi, onun mekânı nasıl algıladığını ve kullandığını belirler. Aynı park, farklı geçmişlere sahip gençler için farklı anlamlar taşıyabilir: Biri için doğayı gözlemlene alanıyken, diğeri için arkadaşlarıyla vakit geçirme yeri olabilir. Sosyal çevre ise, gencin kimlerle, nerede ve nasıl bir araya geldiği üzerinden şekillenir. Alışveriş merkezleri, aslında tüketim alanları olsalar da gençlerin sosyal ilişkilerini sergiledikleri ve statülerini gösterdikleri birer sosyal sahneye dönüşür. Ancak bu süreç aynı zamanda bir dışlama mekanizması da içerebilir. Belirli bir sosyal veya kültürel grubun bir mekânı sahiplenmesi, o mekânın "kodlarına" yabancı olan diğer gençleri dışlayabilir. Bu nedenle, kapsayıcı kent politikaları yalnızca fiziksel erişimi değil, aynı zamanda gençlerin farklı ihtiyaçlarına ve mekânı kullanma biçimlerine uyum sağlayabilen, çok işlevli ve esnek kamusal alanlar yaratmayı hedeflemelidir. Bu yaklaşım, gençlerin kente aidiyet duygusunu ve kentsel yaşam kalitesini doğrudan artıracaktır.

Kırsal Mekânlarda Gençlik

Kırsal bölgedeki gençler sosyal bilimlerde uzun süredir ihmal edilen bir konu olarak görülmektedir. Öncelikle bunun ilk sebebi olarak kırsal bölgelerdeki gençlik yaşamının genellikle eksiklik perspektifinden algılanması gelmektedir. Her ne kadar bölgesel olarak gençlerin sorunlarına yönelik yeni bir ilgi ortaya çıkmış olsa da yalnızca birkaç çalışma da gençlerin bunlarla nasıl başa çıktıklarına ve günlük yaşamlarını ve sosyal yaşamlarını şekillendirmek için kendi yaratıcı yollarını ve pratiklerini nasıl geliştirdiklerine odaklanılmaktadır (Grunert vd., 2023: 143). Kırsal alanlar, düşük nüfus yoğunluğuna sahip, tarım, hayvancılık, ormancılık gibi doğal kaynakların yoğun olarak kullanıldığı ve insanların doğayla daha sık etkileşim içinde bulunduğu yerleşim yerleri olarak tanımlanmaktadır. Ancak günümüzde kırsal alanlar kentsel alanlardaki yapılaşma biçimleriyle benzerlik gösteren bir gelişme sürecine girmişlerdir. Bu durum, kırsal alanların özgün niteliklerinden uzaklaşmasına neden olmaktadır. Kırsal alanların planlanması ve yönetimi, doğal potansiyelleri ile toplumsal ihtiyaçlar arasında denge kurmayı hedeflemelidir. Bu bağlamda, kırsal alanların ekonomik, sosyal, siyasal ve örgütsel yönlerini kapsayan katılımcı bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir. Kır-kent dengesi kavramı, kırsal alanların dışa açılmasını ve kırsal alanların sürdürülebilir kalkınmasını sağlamak amacıyla önem taşımaktadır (Gül vd., 2019: 380).

Kırsal ve kentsel gençlerin sahip olduğu sosyal, kültürel ve sembolik sermaye biçimleri, yaşadıkları mekânsal bağlama göre farklılaşmakta ve bu durum onların hayat şanslarını doğrudan etkilemektedir. Poquiz vd.'nin (2021) çalışması, güçlü sosyal sermayenin gençlerin ekonomik sıkıntılar ve ailevi problemler gibi zorluklarla başa çıkmasında kritik bir destek ağı oluşturduğunu ortaya koyar. Kentsel alanlarda gençler özel ders, psikolojik danışmanlık veya çeşitli kurslar gibi bireysel kaynaklara yönelirken, kırsal kesimde yaşayan gençler topluluk dayanışması ve karşılıklı yardımlaşma yoluyla benzer sorunların üstesinden gelebilmektedir. Ancak Regis vd.

(2016) ve Moore vd. (2013: 5) gibi araştırmacıların işaret ettiği üzere, kırsal gençlerin daha fazla fiziksel aktivite yapma eğilimi, Christiana vd. (2021: 6) tarafından vurgulandığı gibi, bölgenin inşa edilmiş çevresinin yani doğal ortam ve açık alanların bir sonucudur. Bu durum, kentsel akranlarının spor salonu veya alışveriş merkezi gibi imkanlara erişememelerine rağmen, onları daha sağlıklı bir yaşam tarzına yönlendiren bir zorunlu avantaja dönüşebilmektedir.

Ne var ki, sosyal sermaye kırsal gençler için içeride bir güç kaynağı olsa da daha geniş toplumsal sistemde karşılaşılan yapısal eşitsizlikleri ortadan kaldırmamaktadır. Kaliteli eğitime erişim, yabancı dil imkanları veya sanat ve kültür etkinliklerine katılım gibi kentsel alanda biriken kültürel sermaye güçlü topluluk bağlarıyla doğrudan ikame edilememektedir. Bununla birlikte, günümüzde “doğaya yakın olma” giderek değer kazanan bir sembolik sermaye kaynağı haline gelmiştir. Göker (2014: 284) bu durumu Bourdieu, sembolik sermayenin iktidar mücadeleleri sonucunda meşru ve doğal kabul edilen bir niteliğe dönüştüğünü ifade eder. Kentli yaşam tarzı AVM’lerde vakit geçirmek, belirli sanat formlarını tüketmek zamanla üstün bir değer olarak kabul görülürken, kırsal yaşam tarzı basit veya gelişmemiş olarak değersizleştirilebilmektedir. Bu süreç, kırsal gençlerde “ait olamama” veya “kusurlu hissetme” duygusuna yol açan bir sembolik şiddet biçimi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Öte yandan, dijital dünya bu mücadelenin yeni bir cephesini oluşturmaktadır. Sosyal medya, kentsel yaşam tarzının sembolik üstünlüğünü pekiştirebileceği gibi, kırsal gençlerin kendi kültürlerini temsil ederek kırsalı bir yaşam tarzı veya estetik seçim olarak pazarladıkları bir direniş mecrasına da dönüştürebilmektedir. Karafakı ve Çetin (2023: 276) kentli yaşamın getirdiği stres, hava kirliliği ve betonlaşmanın, “doğal”, “sakin” ve “sağlıklı” olana yönelik bir talep yarattığını belirtmektedir. Kırsal gençler, bu doğal çevrenin bir parçası olarak, kentte satın alınması gereken deneyimleri (doğa yürüyüşü, temiz hava) gündelik yaşamlarında içselleştirmektedirler. Geleneksel anlamda kültürel sermaye kentli ve entelektüel birikimi ifade ederken, modern dünyada “doğa bilgisi” ve “sürdürülebilir yaşam becerileri” giderek değer kazanan yeni bir kültürel sermaye formu haline gelmiştir. Gürsoy (2025: 493-494), Geniş (2011: 120-121) ve Karmutoğlu ve Kesgin (2025: 107-108) gibi araştırmacılar, bu sermayenin eko-turizm, organik tarım veya içerik üretimi gibi alanlarda somut bir ekonomik ve sembolik kazanca dönüşebileceğini vurgulamaktadır. Diğer taraftan ise kırsal kesimde yaşayan gençler, sağlık hizmetleri ve eğitim olanaklarına sınırlı erişim gibi refahlarını doğrudan etkileyen zorluklarla karşı karşıyadır (Rye, 2011:170).

Kırsal alanlar, gençlerin yetişmesinde önemli bir rol oynarken, bu bölgelerin nitelikleri sosyal ilişkiler ve gelenekler aracılığıyla şekillenmektedir. Modernleşmeye rağmen küçük yerleşimlerde sosyal statü ve gelenekler, toplumsal yaşamı belirlemeye devam etmektedir. Kırsal

yaşam, belirsizlikler ve çelişkilerle doludur ve bu durum gençler için oldukça belirgindir. Kırsal alanlar düşük nüfus yoğunluğu ve geniş açık alanlarla tanımlanır. Yaşam koşulları ise altyapıya ve şehir merkezlerine yakınlığa bağlı olarak değişiklik gösterir. Altyapı yetersizlikleri nedeniyle gençler, eğitim ve boş zaman etkinlikleri için sıklıkla kentlere gitmek zorunda kalmakta, ancak aileleriyle zaman geçirmek için köylerine dönmektedir. Bu durum, gençlerin günlük hayatlarını iki farklı dünya arasında geçirmelerine yol açmaktadır (Laschet, 2022: 11-12). Avusturya'da "Genç. Kırsal. Mekân" başlıklı bir araştırmada 700 gençle yapılan çalışmada, gençlerin en önemli gündem maddeleri arasında barınma, ulaşım, internet erişimi ve tarımın geleceği yer almaktadır (URL-1). İnternetin yaygınlaşması, kırsal ve kentsel alanlar arasındaki mekânsal ayrımı dönüştürmekte, mesafe algısını değiştirmektedir. Bu durum, kırsalda yaşayıp kent ekonomisine bağlı işler yapabilme imkânı sunmakta, yeni yerleşim düzenleri ve kırsal alanlarda kentsel yayılma oluşturmaktadır. İnternet sayesinde kırsalda yaşayan bireyler kent ekonomisiyle bağ kurabilmekte, bu da geleneksel kırsal yapının dönüşmesine ve sosyal ilişkilerin daha heterojen bir hal almasına neden olmaktadır. Yüz yüze ilişkilerin yerini, birbirini tanımayan bireylerin etkileşimleri almaktadır. Bu süreç, kır ve kent ayrımının belirsizleştiğini göstermektedir. Dolayısıyla dijitalleşme kırsal alanlara önemli fırsatlar sunabilmektedir. Bilgiye erişimin kolaylaşması ve akıllı tarım uygulamaları, tarımsal üretimde verimliliği ve sürdürülebilirliği artırabilmektedir (Söztutar, 2022: 74-75).

Kırsalda yaşayan gençlerin günlük hareketliliği "ada modeli" ile açıklanabilir. Bu gençler, okul, arkadaş çevreleri ve yerel topluluklar gibi farklı kamusal "adalar" arasında gidip gelmektedir. Ancak akşam saatleri ve hafta sonlarında yetersiz ulaşım imkanları nedeniyle bu hareketlilik ciddi şekilde kısıtlanmakta, gençler kentsel merkezlere erişimde zorluk yaşamakta ve fiziksel olarak izole olmaktadır. Bu fiziksel izolasyon, dijital dünyanın sağladığı "sanal anakara" ile kısmen aşılabilmektedir. Ancak dijitalleşme mekânsal eşitsizlikleri tam olarak ortadan kaldırmamakta, hatta yeni gerilimler yaratabilmektedir. Sosyal medyada dolaşan idealize edilmiş kentli yaşam imgeleri, kırsal gençlerin kendi yaşamlarını bu temsillerle karşılaştırmasına ve bunun sonucunda yetersizlik, aidiyet kaybı ve değersizlik hissetmelerine neden olmaktadır (URL-2).

Bununla birlikte dijital teknolojiler, yalnızca olumsuz karşılaştırmalara zemin oluşturmakla kalmaz, aynı zamanda kırsal gençler için yeni özerklik alanları ve dayanışma ağları da yaratır. Dijital oyunlar, sosyal medya grupları ve anlık iletişim araçları, fiziksel mesafelerin yarattığı sınırları aşarak sosyal ilişkilerin sürdürülmesini kolaylaştırır. Bu sayede dijital alan, kentsel normların pasifçe yeniden üretildiği bir alan olmaktan çıkarak, kırsal kimliğin ifade edildiği ve sembolik sermayeye dönüştüğü bir platform haline gelir. Araştırmalar, kırsal gençlerin "kendilerinden sorumlu alanlar" talebinin de altını çizmektedir. Hem erkek hem de kız gençler, yetişkin

müdahalesi olmadan akranlarıyla özgürce vakit geçirebilecekleri mekanlar aramaktadır. Bu talep, yalnızca fiziksel bir mekan ihtiyacı değil, aynı zamanda kimlik gelişim sürecinde özerklik, özgürlük ve mahremiyet ihtiyacının da bir göstergesidir (URL-2). Ayrıca kırsal alanlarda yaşamasına rağmen sahip olduğu imkanlar çerçevesinde kentsel deneyim eksikliği içinde olmayan gençlerinde varlığı söz konusudur. Örneğin kırsal mekânlarda gençlerin kültürel pratikleri çoğunlukla yerel gelenekler ve toplumsal normlarla şekillenmektedir. Yerel festivaller, tarım etkinlikleri ve geleneksel sanatlar, kırsal gençlerin sosyal yaşamlarının önemli bir parçasını oluşturmaktadır (Tuna vd., 2020:37). Kırsal alanlarda yapılan tarımsal festivaller, gençlerin hem sosyal etkileşimde bulunmalarını hem de yerel kültürü deneyimlemelerini sağlamaktadır (Batman et al., 2019:2). Kırsal alanlarda, gençlerin katıldığı etkinlikler genellikle topluluk merkezleri veya yerel organizasyonlar tarafından düzenlenmektedir, bu da onların sosyal ağlarını güçlendirmekte ve yerel kültürel kimliklerini pekiştirmektedir (Bingöl ve Çakır, 2020:107). Dolayısıyla kentteki yaşam alanları gibi kırsal yaşam alanları da standart bir şekilde tanımlanamamaktadır. Çünkü kentlerden farklı olan bu tür bölgelerdeki yaşam koşulları altyapıya, iş piyasasına, şehre yakınlığa, turizme ve ekonomik duruma bağlıdır (Hager ve der SLJ eV, V., 2015: 4).

Beierle, Tillmann ve Reißig'in çalışmasında, birçok genç kırsal alanların güvenli olduğunu ve suça maruz kalma riskinin azaldığını ifade etmektedir. Gençler, büyük kentlerin anonimliğinden yabancılaşma hissi duymakta ve doğaya yakın olmanın kırsal yaşamın olumlu bir yönü olduğunu belirtmektedir. Kırsal alanlarda çocukların güvenle oynayabileceği boş alanlar bulunurken, gençler güçlü aile bağlarına sahip olmalarına rağmen, kentsel yaşamla kıyaslandığında eğitim ve kariyer fırsatları açısından dezavantajlı hissetmektedirler. Ulaşım zorlukları ve sosyal etkinliklerin eksikliği, kırsal gençlerin sosyalleşmelerini engellemektedir. Ayrıca, yetişkinler gençlerin kamusal alanlardaki varlıklarını rahatsız edici bulmakta, bu da toplumsal ilişkileri olumsuz etkilemektedir. Gençlerin hareketlilik engellerini aşmaları, aile desteği gibi kişisel kaynaklara bağlıdır (URL-5: 36-38). Dolayısıyla görülmektedir ki ulaşım olanaklarını iyileştirerek kırsal alanların güçlendirilmesi gençler açısından önemlidir. Ulaşım imkanları, kırsal alanların ve toplulukların insanlar ve şirketler için çekici kalmasını sağlamaktadır. Ulaşım imkanları işyerlerinin yanı sıra yerel olanaklara, tıbbi bakıma, eğitimsel, kültürel ve boş zaman etkinliklerine erişilebilirliği sağlamaktadır. Demografik değişim ve azalan nüfus sayıları sonucunda kırsal bölgelerde mal ve hizmetlere yönelik talep ve arz durumu değişmektedir. Giderek merkezi yerlerde yoğunlaşan arz ve hizmet sunumları, özellikle geniş bir alana yayılmış yerleşim yerlerinde eğitim, sağlık ve diğer kamu hizmetlerine erişimi zorlaştırmaktadır. Aşılması gereken mesafeler ve ulaşım ihtiyacı artmaktadır. Hareketliliğin güvence altına alınması erişilebilirliğin temel ön koşuludur ve dolayısıyla yaşam

kalitesinin korunmasına, kentlerde ve kırsal alanlarda eşit yaşam koşullarının sağlanmasına katkıda bulunacaktır (URL-3).

Ayrıca hangi kasaba ve köylerin kırsal alan sayılacağına ilişkin net bir tanım bulunmamaktadır. “Kırsal” derken genellikle “tarımsal” kastedilmektedir. Ancak kırsal kesimde yaşayanların büyük çoğunluğu tarımda çalışmamaktadır. Genel olarak kırsal alanlar oldukça heterojendir. Kırsal bölgelerin çeşitliliği ve farklılıklarına rağmen benzerlikleri nedeniyle benzer sorunlarla karşı karşıyadırlar. Kırsaldaki yaşam birçok açıdan kentteki yaşamdan farklıdır. Kentsel nüfus artarken ve konut sıkıntısı yaşanırken, kırsal nüfus azalmakta ve mülkler boş kalmaktadır. Kırsal alanlarda hareket kabiliyeti genellikle sınırlıdır. Bu farklılıklar nedeniyle kentlilerle kırsalda yaşayanların düşünce dünyaları ve deneyimleri arasında farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Kırsal alanda yapılacak bazı çalışmalar gençlerin yaşadıkları yerdeki dezavantajları en aza indirebilecektir. Bunlar arasında ilk olarak sivil katılım gelmektedir. Ancak demografik değişim daha doğrusu nüfusun azalması aktif üye katılımı açısından zorluklar yaşatmakta ve dernekler bu anlamda bir istikrarsızlık yaşamaktadır (URL-4).

Demografik değişimin etkileri aynı zamanda kültürel eğitim için de geçerlidir. Kurumlar ve aktörler demografik değişimlerle nasıl başa çıkmaktadır? Yerel kültürel eğitim hazinelerini çocuklar ve gençler için anlamlı hale gelmesi nasıl sağlanmaktadır? Kültürel hizmetlerin sürdürülmesinde sivil katılımın rolü nedir? Sanat ve kültür mekânları olarak okullar hangi görevleri üstlenmektedir? Tüm bu soruların cevapları arasında amatör tiyatrolar, müzik toplulukları, korolar, dernekler, halk kütüphaneleri, yerel tarih müzeleri vb. kırsal alanların kültürel altyapısında önemli oyuncularlardır. Bunlar sayesinde bölgesel gelenekler yaşatılarak birliktelik yaşanmakta aynı zamanda kültürel yaşam güncel ve geleceğe yönelik olarak harekete geçmektedir (URL-6).

Kırsal mekânların gençler üzerindeki etkisi Türkiye bağlamında değerlendirildiğinde ise kırsal alanın sürdürülebilir kalkınması için genç çiftçilerin tarımda uzmanlaşması ve yerinde gelişimlerinin desteklenmesi gerekmektedir. Bu noktada, her bölgenin ve kültürün ihtiyaçları ve sorunları farklı olduğundan, gençlere yönelik programların ve projelerin bu farklılıkları göz önüne alınmalıdır. Gençlerin kırsal alanda kalmalarını teşvik etmek için öncelikle mevcut durumlarını anlamak ve ihtiyaçlarını belirlemek kritik öneme sahiptir. Bazı gençler için, tarımsal eğitim ve teknik becerilerin artırılması önemli olabilirken, diğerleri için pazarlama becerilerinin geliştirilmesi veya sürdürülebilir tarım uygulamalarının öğrenilmesi daha önemli olabilir. Bu yüzden, gençlerin ihtiyaçlarına ve beceri setlerine uygun, esnek ve çeşitli programlar oluşturulmalıdır. Ayrıca, gençlerin kırsal alanda kalmalarını teşvik etmek için sadece tarıma odaklanmak yeterli değildir. Altyapı, eğitim, sağlık hizmetleri gibi diğer temel ihtiyaçların da karşılanması gerekmektedir. Gençlerin kırsal alanlarda yaşamak ve iş yapmak için uygun bir ortam bulmaları sağlanmalıdır (Gülçubuk vd., 2010: 12-13).

TÜİK istatistiklerinde kırsal bölgelerdeki gençlerin istihdam alanı ile ilgili doğrudan bir istatistik bulunmamaktadır. Kırsal kesimde yaşayan gençler, özel bir istihdam alanı olmaksızın, tarım ve/ veya tarım dışı sektörlerde istihdam edilmektedirler. Özellikle büyük işletmelerde, erkeklerin tarımsal üretimde daha etkin olduğu ve tarım dışı sektörlerde daha fazla istihdam edildiği belirtilmektedir. Ancak, küçük işletmelerde ise kadınların ve erkeklerin toplumsal cinsiyete dayalı iş bölümü içinde tarımsal faaliyetlere katıldığı vurgulanmaktadır. Özellikle tarımda ikinci gelir kaynağı olarak görülen tarım dışı istihdam alanlarına genellikle kadınların katılımının düşük olduğu ve bu durumun bölgenin gelişmişlik derecesine bağlı olarak değiştiği belirtilmektedir. Bu durum, kırsal kesimdeki kadınların istihdam olanaklarının sınırlı olduğunu ve genellikle vasıfsız işlerde çalıştıklarını göstermektedir (Davran, vd., 2017: 176-178). Kırsal bölgedeki gençlerin kentlere göç etme eğilimi, yetersiz eğitim düzeyi ve sınırlı iş imkânları nedeniyle genellikle sigortasız ve vasıfsız işlerde çalışmalarıyla ilişkilidir. Kırsal kesimde gençler arasındaki işsizlik aile yapısı, tarımsal arazi dağılımı, gelir yetersizliği ve eğitim fırsatlarının azlığı gibi faktörlerden etkilenmektedir. Ayrıca, toplumsal cinsiyet ayrımı ve istihdam politikalarının gençleri hedeflememesi de sorunları derinleştirmektedir. Kırsal kesimdeki gençlerin istihdam sorunlarını ele almak için geniş bir perspektifle yaklaşmak, katılımcı politikalar geliştirmek ve tarım dışı istihdam fırsatlarını artırmak önemlidir. Böylece, gençler için daha iyi yaşam koşulları sağlanabilir ve kırsal-kent göçü sorunları azaltılabilir (Davran vd., 2017: 182).

Kırsal alanlarda gençlik deneyimi, toplumsal cinsiyet temelinde de belirgin bir farklılaşma göstermektedir. Bourdieu'nun habitus, alan ve sermaye kavramları, genç kadın ve erkeklerin yaşam stratejilerini ve kısıtlarını anlamak için aydınlatıcı bir çerçeve sunmaktadır (Yaş & Güler, 2016:2). Kırsal toplumun geleneksel habitus'u, toplumsal cinsiyet rolleri aracılığıyla genç bireylere atfedilen roller ve beklentiler üzerinden cinsiyetçi bir bölünme yaratır; bu da onların kamusal alanı kullanımını, sermaye birikimlerini ve yaşam tercihlerini derinden etkiler (Pekel, 2019: 32). Tunç (2018:227), toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin özellikle düşük gelirli ve geleneksel yapıdaki toplumlarda daha belirgin olduğunu ve kadınların kamusal alanlara katılımının kısıtlandığını vurgulamaktadır. Ciğerci Ulukan ve Ulukan'ın (2022) Doğu Karadeniz çalışması, tarımda kadın emeğinin görünmezliğini ortaya koyarken, kırsal alanda genç kadın ve erkeklerin gündelik yaşam pratikleri, mekânsal hareketlilikleri ve gelecek tahayyülleri arasında derin toplumsal cinsiyet farklılıklarının olduğunu ortaya koymaktadır. Bu farklılıklar, genç kadınların özerklik arayışlarını karmaşık bir sosyal baskı ağı içine yerleştirmektedir.

Kırsal alanlarda genç erkekler için "sokak" ve "kahvehane" gibi kamusal alanlar, sosyalleşme, boş zaman değerlendirme ve akran ilişkilerini güçlendirme işlevi görür. Bu alanlar, erkeklik performanslarının sergilendiği

ve toplumsal sermayenin inşa edildiği mekânlardır. Buna karşılık, genç kadınlar için kamusal alanlar, "güvenlik" ve "namus" kaygıları nedeniyle sınırlandırılmıştır. Tunç (2018:228), erkeklerin kamusal alandaki varlığının "doğal" kabul edildiğini, oysa kadınların bu alanlarda "görünür olmasının" toplumsal baskıya neden olduğunu ifade eder. Ciğerci Ulukan ve Ulukan'ın (2022:730) vurguladığı toplumsal cinsiyet rollerinin kadın emeğini görünmez kılması, genç kızların kamusal alandaki varlığına da yansımaktadır. Genç kadınların hareket alanı, ailenin denetimi altında ve "izin verilen" yerler ve zamanlarla sınırlıdır. Bu durum, onların sosyal ağlarını genişletme, boş zaman aktivitelerine katılma ve kamusal yaşama eşit katılım imkânlarını kısıtlamaktadır. Bu kısıtlamalar, genç kadınların sosyal sermaye birikimini erkeklere kıyasla yapısal olarak sınırlandırmaktadır. Erkekler için "sokak", bir sosyalleşme ve dayanışma alanı iken, kadınlar için bu alan çoğu zaman "riskli" veya "uygunsuz" addedilmektedir. Tunç (2018:227), kadınların boş zamanlarının ev içi emek ve bakım yükümlülükleriyle doldurulduğunu, bu durumun onların sosyal ve kültürel sermaye birimlerini sınırlandırdığını belirtmektedir. Ayrıca, duygusal emek ve görünmeyen emek kavramları çerçevesinde, genç kızların ev içindeki sorumlulukları, onların bireysel gelişimlerini ve toplumsal katılımlarını engelleyebilmektedir.

Eğitim, kırsal gençler için önemli bir sosyal hareketlilik aracı olsa da toplumsal cinsiyet rolleri, kız ve erkek çocuklarının eğitime erişimini ve eğitimden beklentilerini farklı şekillendirmektedir. Erkek çocukların eğitim alarak aileye ekonomik katkı sağlayacak bir meslek edinmesi beklenirken, kız çocukları için eğitim, evlilik ve annelik rollerine hazırlık olarak görülebilmekte veya ailenin kısıtlı kaynakları öncelikle erkek çocuklara aktarılabilir. Tunç (2018:227), kız çocuklarının eğitim hayatından dışlanması, onların ileride marjinal işlerde çalışmasına ve yoksulluk riskinin artmasına yol açtığını ifade etmektedir. Bu durum, Bourdieu'nun habitus kavramı çerçevesinde, kız çocuklarının geleceğe dair sermaye birikimlerini (kültürel, sosyal ve ekonomik) erkeklerden farklı şekilde yapılandırmaktadır. Kırsal kesimde yaşayan kadınların genellikle yalnızca okuma-yazma gibi temel eğitimle sınırlı kalması, bu eşitsizliğin bir göstergesidir (Pekel, 2019: 35). Göç kararlarında da bu farklılık belirgindir. Genç erkekler, ekonomik fırsatlar arama amacıyla göç etme konusunda daha fazla özgürlüğe sahipken, genç kadınlar için göç, aile izni ve "uygun" bir amaç (örneğin, eğitim veya aile yanında çalışma) ile mümkün olabilmektedir. Ciğerci Ulukan'ın (2019) Ünye'deki saha çalışmasına atıfta bulunan Ciğerci Ulukan ve Ulukan (2022:735), kadınların tarım dışı işlerde çalışmak için dahi aile içi pazarlıklarla karşı karşıya kaldığını göstermektedir. Bu durum, göç kararlarında da benzer aile dinamiklerinin işlediğine işaret eder. Havsa çalışmasında kırsalda yaşayanların büyük oranda (%91'in üzerinde) bulundukları yerden ayrılmayı düşünmediği tespit edilse de (Yaş & Güler,

2016: 14-15), bu genel eğilimin altında toplumsal cinsiyete dayalı farklı motivasyonlar yatmaktadır.

Genç kadınların özerklik ve "kendilerinden sorumlu alanlar" talebi, geleneksel toplumsal cinsiyet rejimi ile çatışma potansiyeli taşır. Eğitimli veya ücretli bir işte çalışan genç bir kadın, ekonomik bağımsızlık arayışı içinde olsa bile, aynı zamanda ev içi sorumlulukları ve ailenin "namus" beklentilerini de taşımak zorundadır. Bu ikili yük, genç erkeklerden beklenmeyen ek bir toplumsal baskı yaratır. Tunç (2018:227), özellikle geleneksel toplumlarda kadınların "duygusal emek" ve "görünmeyen emek" yükünün arttığını, bunun da onların kamusal alandaki varlığını zorlaştırdığını belirtmektedir. Ciğerci Ulukan ve Ulukan'ın (2022:735) aktardığı gibi, kadınlar tarım dışı ücretli işlerde çalışsalar bile ev içi ve tarımsal ücretsiz emekleri azalmamakta, aksine toplam çalışma süreleri uzamaktadır. Benzer şekilde, genç bir kadının sosyal hayata katılımı veya bir alanda söz sahibi olma çabası, "terk edilmiş geleneksel değerler" veya "aile bağlarının zayıflaması" olarak yaftalanabilir ve ek bir sosyal kontrol mekanizmasını tetikleyebilir. Bu durum, Bourdieu'nun deyimiyle bir sembolik şiddet biçimidir. Toplumsal cinsiyet rolleri, kırsaldaki genç kız ve erkek çocuklarının habitusunu, yani dünyayı algılama, değerlendirme ve eyleme geçme tarzlarını, farklı şekillerde şekillendirir. Erkek çocukları kamusal alanda, akran grupları içinde ve ailenin ekonomik temsilcisi olarak konumlandırılırken, kız çocukları öncelikle ev içi alana ve ailenin manevi/devamlılık değerlerinin taşıyıcısı olarak konumlandırılır. Bu farklı sosyalleşme süreçleri, genç kadınların sosyal, kültürel ve sembolik sermaye birikimlerini erkeklerden yapısal olarak farklı kılar. Tunç (2018:231), bu durumun kadınların sosyal, kültürel ve ekonomik sermaye birikimlerini olumsuz etkilediğini ve feminist iktisat çerçevesinde bu eşitsiz yapıların sorgulanması gerektiğini vurgulamaktadır. Ciğerci Ulukan ve Ulukan'ın (2022) tarım istatistiklerindeki görünmezlik vurgusu, bu yapısal eşitsizliğin sadece bir yansımasıdır. Kadın istihdamının tarım, hizmet sektörü ve ücretsiz aile işçiliği gibi alanlarda yoğunlaşması ve kayıt dışı çalışmanın yaygınlığı (Pekel, 2019: 35), bu sermaye dönüşümünün önündeki en büyük engellerdendir. Genç kadınların özerklik arayışı, bu derinlere kök salmış toplumsal cinsiyet habitusunu ve onun ürettiği eşitsiz sermaye dağılımını dönüştürme mücadelesinin bir parçasıdır ve bu nedenle ek toplumsal direnç ve baskılarla karşılaşması kaçınılmazdır.

Kırsal alanlarda toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri, özellikle genç nüfus üzerinde derin ve kalıcı etkiler bırakmaktadır. Genç kadın ve erkeklerin özerklik kazanma, kamusal alanı kullanma, boş zaman aktivitelerine katılma, eğitime erişim ve göç kararları alma süreçleri, toplumsal cinsiyet temelinde belirgin bir şekilde farklılaşmaktadır. Bu farklılaşma, genç kadınların toplumsal rollerinin ve mekânla kurdukları ilişkinin, onların sosyal ve kültürel birikimlerini erkeklerden farklı şekilde şekillendirdiğini göstermektedir. Kırsalda genç erkekler için "sokak" ve kahvehane gibi

kamusal alanlar, akranlarıyla sosyalleşme ve özerkliklerini kazanma alanlarıdır. Bu alanlar, erkeklik kimliğinin pekiştiği mekânlar işlevi görür. Buna karşılık, genç kadınlar için aynı kamusal alanlar, potansiyel tehdit ve toplumsal gözetim altında olma hissi ile yüklüdür. "Namus" ve "iffet" gibi toplumsal kodlar, genç kadınların hareket özgürlüğünü kısıtlayarak onları daha çok ev ve mahalle gibi "güvenli" kabul edilen özel alanlara hapseder (Walby, 2014: 220; Aktaş, 2017: 142). Bu durum, genç kadınların kamusal alanı kullanma ve özerklik geliştirme fırsatlarını erkeklere kıyasla önemli ölçüde kısıtlar. Genç bir kadının "kendisinden sorumlu bir alan" talep etmesi—örneğin, tek başına seyahat etmek veya belirli bir saatten sonra dışarıda olmak—geleneksel normları ihlal ettiği gerekçesiyle aile ve toplum baskısıyla karşılaşabilir ve bu talep ek toplumsal yaptırımları beraberinde getirebilir (Yüceşahin & Yazgan, 2020). Boş zaman aktiviteleri ve eğitim, bireysel gelişim için kritik öneme sahiptir. Kırsalda genç erkeklerin spor yapma veya sosyal kulüplere katılma olasılığı daha yüksekken, genç kadınlardan ev işleri ve kardeş bakımı gibi "yardım" niteliğindeki sorumlulukları üstlenmeleri beklenir (Kaypak, 2019: 313). Bu iş bölümü, genç kızların boş zamanlarını ve enerjilerini sınırlayarak, onların sosyal ve kültürel birikimlerine ket vurur. Eğitimde ise, özellikle yükseköğrenim için başka bir şehre gitme fikri, genç erkekler için bir "yatırım" ve statü kaynağı olarak görülürken, genç kadınlar için ailenin korumasından uzaklaşma ve toplumsal kontrolün zayıflaması endişesiyle daha temkinli karşılanabilir. Bu durum, genç kadınların eğitimsel sermayelerine erişimini ve dolayısıyla gelecekteki ekonomik fırsatlarını sınırlandırmaktadır (Çakır, 2008). Göç, kırsal gençler için önemli bir yaşam dönüm noktasıdır. Genç erkekler için göç, ekonomik fırsatlar ve macera arayışıyla motive olurken, genç kadınlar için göç kararları çoğu zaman ailevi nedenlerle (evlilik, aile birleşimi) veya eğitim amaçlıdır ve daha sıkı bir denetime tabidir (Güreşçi, 2018: 122). Genç bir erkeğin şehre göçü "doğal" karşılanırken, genç bir kadının benzer bir kararı, toplumsal cinsiyet normlarını aşan bir eylem olarak yorumlanabilir ve ek sosyal riskler taşıyabilir (Buz, 2009). Bahsedilen tüm bu dinamikler, kız çocuklarının toplumsallaşma süreçlerini erkeklerinkinden farklı şekillendirmektedir. Kırsal toplumda, kadından beklenen itaatkârlık, fedakârlık ve mahremiyete dikkat etme gibi özellikler, genç kızların habitusunun bir parçası haline gelir. Bu durum, onların kamusal alandaki varlığını, iddialarını ve kendilerine biçtikleri değeri etkiler (Aktaş, 2017). Genç kadınların sosyal ağlar kurma (sosyal sermaye), resmi eğitim alma (kültürel sermaye) ve ekonomik bağımsızlık kazanma (ekonomik sermaye) kapasiteleri, erkek akranlarına kıyasla yapısal olarak daha fazla kısıtlanmaktadır. Bu sermaye türlerinden yoksunluk, genç kadınları toplumsal ve ekonomik hayatta daha kırılgan bir konuma itmekte ve yoksulluk döngüsünün nesiller arası aktarımına zemin hazırlamaktadır (Stromquist, 2003: 14). Bu durum, kırsal alanlarda toplumsal cinsiyet temelli eşitsizliklerin, genç nüfusun genel yaşam koşullarını ve geleceğe yönelik

beklentilerini nasıl şekillendirdiğini anlamak açısından önemli bir çerçeve sunmaktadır.

Bu çerçevede, Türkiye'nin farklı kırsal bölgelerinde yapılan alan araştırmaları, gençlerin ekonomik, kültürel ve toplumsal konumlanışlarını belirleyen benzer yapısal süreçleri ortaya koymaktadır. Örneğin Mardin ili Kızıltepe ilçesine bağlı Akyazı, Sandıklı, Kuyucak, Demirkapı, Büyükdere ve Alagöz köylerinde yürütülen bir çalışma, tarımsal üretim pratiklerinin üç kuşak içinde nasıl değiştiğini incelemiştir. Bulgular, çiftçilerin yaş ortalamasının giderek arttığını ve üçüncü kuşağın tarımı sürdürme eğiliminin belirgin şekilde azaldığını göstermektedir. Bu eğilim, gençlerin tarımsal üretimden uzaklaşmalarını durdurmak ve kırsal kalkınmayı desteklemek için kapsamlı sosyo-ekonomik ve tarımsal politika müdahalelerinin gerekliliğine işaret etmektedir (Davran vd., 2021: 806, 817). Benzer biçimde, Bitlis'in Adilcevaz ilçesinde gerçekleştirilen bir başka araştırma, gençlerin göç eğilimlerini ve bu eğilimlerin toplumsal etkilerini değerlendirmektedir. Çalışma, göç eden gençlerin büyük bölümünün öğrencilerden oluştuğunu ve çoğunlukla aileleriyle birlikte göç ettiklerini ortaya koymuştur. Göç kararlarında ise akraba ve yakın çevrenin olumlu deneyimlerinin belirleyici olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, yerel işgücü piyasasında genç nüfusun azalması ve tarım sektöründeki yapısal engeller, gençlerin ekonomik hayata katılımını güçleştirmektedir. Bu bulgular, genç nüfusun kırsal bölgelerde tutulabilmesi için hedef odaklı ekonomi, eğitim ve istihdam politikalarının geliştirilmesini gerekli kılmaktadır (Ahsan ve Duman, 2022: 231).

Tüm bu araştırmalar bir arada değerlendirildiğinde, kırsal yerleşimlerde gözlenen gelişmişlik farklarının büyük ölçüde yapısal nedenlerden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Zorlu iklim ve topoğrafya koşulları, kentsel merkezlere ve pazarlara olan uzaklık, nüfusun seyrekliği ve yaşlanması gibi etkenler, kırsal ekonominin dinamik ve üretken bir yapı geliştirmesini engellemektedir. Bu noktada, kır ve kent alanlarının eş zamanlı ve dengeli bir biçimde gelişebilmesi, karşılıklı bağımlılık ilişkilerini gözeten bütüncül politikalara ihtiyaç duymaktadır. Sermaye hareketleri, göç akışları ve ticaret ilişkilerinin ekonomik, sosyal ve çevresel sürdürülebilirlik temelinde düzenlenmesi, kırsal bölgelerin dirençliliğini artırmaktadır. Nitekim kırsal alanlarda pozitif dışsallıkların artması, bu bölgelerde yaşamayı tercih eden yeni toplumsal kesimlerin oluşmasına yol açmakta ve tersine göç hareketlerini teşvik etmektedir (Tarım ve Orman Bakanlığı, 2021: 9-10).

Diğer taraftan kırsal mekânlar, gençlere çeşitli fırsatlar sunarak onların sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmelerine katkıda bulunmaktadır. Bu imkanlar, gençlerin yaşam kalitelerini artırmakta ve toplumsal katılımlarını teşvik etmektedir. Bu bağlamda kırsal alanlar ekoturizm potansiyeli noktasında zengin kaynaklara sahiptir. Kırsal mekânlar bu nedenden dolayı ekoturizm için önemli bir çekim merkezi olarak

görülmektedir (Bozkurt, 2019:2256). Gençler, eko turizmin faaliyetlerine katılarak hem yerel ekonomiye katkı sunma hem de doğa ile iç içe olma fırsatı bulmaktadır. Ekoturizm bu açıdan yerel halk için ekonomik gelir, gençler içinde iş bulma fırsatı sağlamaktadır (Ongun vd., 2023:805). Ayrıca kırsal mekânlar gençlerin sağlıklı bir yaşam sürmelerine olanak tanımaktadır. Doğal çevre, gençlerin fiziksel aktivitelerini artırmalarına yardımcı olmakta ve stresle başa çıkmalarına katkıda bulunmaktadır (Seçilmiş ve Sarı, 2023:324). Kırsal mekânlar, gençlerin yardımlaşma ve kimlik gelişimlerini sağlamada önemli bir faktördür. Kırsal bölgelerde genellikle daha güçlü toplumsal bağlar ve yardımlaşma duygusu gelişebilirken, bölgedeki bu bağların zayıflaması, gençlerin kimlik arayışlarını karmaşık hale getirebilmektedir (Şentürk ve Gülersoy, 2018:146).

Yapılan araştırmalara yakından bakıldığında Bourdieu'nun da dile getirmiş olduğu toplumsal uzamın iki boyutu ve birbirinden farklı iki yeniden üretim mekânizması ortaya çıkmaktadır. Kırsal alanda kültürel, ekonomik, sosyal ve eğitim alanındaki yetersizlikler gençlerin kendi toplumsal varlıklarını sürdürmede eşitsizlikler yaratmaktadır. Bu açıdan eğitim ve okul sistemi mevcut düzeni yani birbirine eşit olmayan kültürel sermayeyle donanmış gençler arasındaki farkı koruma görevi üstlenmektedir (Bourdieu, 2006: 35-37). Bourdieu'nun habitus kavramı, farklı geçmişlere sahip gençlerin çevrelerini nasıl algıladıkları ve gelecekleri hakkında nasıl kararlar aldıkları düşünüldüğünde özellikle önemlidir. Örneğin, kırsal kesimdeki gençler yerel topluluk katılımını ve geleneksel yaşam tarzlarını önemseyen bir habitus geliştirebilirken, kentsel kesimdeki gençler hareketliliğe ve çeşitli kültürel deneyimlere maruz kalmaya daha yatkın olabilmektedir (Fontanella vd., 2015:472). Ayrıca bu farklılık, kırsal kesimdeki gençlerin genellikle sosyal ve ekonomik bağlamlar tarafından şekillendirilen özlemlerle, kentsel alanlarda fırsatlar aramasına sebebiyet verebilmekte ve göç modellerini etkileyebilmektedir (Rye, 2011:170). Dolayısıyla kırsal ve kentsel alanlardaki farklı varoluş koşulları farklı habitusları doğurmaktadır. Bir gencin büyüdüğü sosyo-ekonomik koşullar, kültürel değerler, eğitim düzeyi gibi faktörler onun habitusunu oluşturmaktadır. Bu habituslar, bireyin toplumsal dünyayı anlama ve yorumlama şeklini de belirlemektedir. Dolayısıyla, toplumsal eyleyiciler (toplum içinde aktif rol alan bireyler veya gruplar) bu habitusları kullanarak toplumsal dünyayı anlamaya çalışırlar. "Bilişsel yapılar artık bedene işlemiştir". Bu habituslar bireyin düşünce süreçlerine ve algısına derinlemesine işlemekte ve fiziksel bedenle ilişkili hale gelmektedir. Yani toplum içindeki koşullar ve bireylerin deneyimleri, onların düşünsel yapıları ve algılarını fiziksel varlıklarına kadar etkiler hale gelmiştir (Bourdieu, 2015: 255,676).

Tartışma

Bu çalışma, Bourdieu sosyolojisinin habitus, sermaye ve alan kavramlarından hareketle, kırsal ve kentsel mekânların gençler üzerindeki

farklılaşan etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma bulguları, mekânın gençlik deneyimleri üzerinde yalnızca bir arka plan veya sahne olmanın ötesinde, aktif bir şekilde gençlerin habituslarını, sermaye birikimlerini ve yaşam şanslarını yapılandıran bir *alan* olduğunu ortaya koymaktadır. Bu tartışma, elde edilen bulguları Bourdieucu bir perspektifle yorumlayarak, mekânsal eşitsizliklerin gençlerin sosyal dünyasında nasıl yeniden üretildiğini ve bu süreçteki çelişkili dinamikleri ele alacaktır.

Çalışmanın en temel bulgularından biri, kırsal ve kentsel mekânların, gençlere eşitsiz bir sermaye birikimi ve dönüşüm olanağı sunduğudur. Bourdieu'nun (2006) vurguladığı gibi, eğitim sistemi mevcut toplumsal düzeni ve eşitsiz kültürel sermaye dağılımını koruma eğilimindedir. Bu durum, kentsel alanlarda kurumsallaşmış kültürel sermayeye (diplomalar, nitelikli kurslar) daha kolay erişebilen gençlerle, kırsalda edindiği bedenleşmiş kültürel sermayesi (doğa bilgisi, geleneksel pratikler) merkezi sistemlerde daha az değer gören gençler arasında belirgin bir fark yaratmaktadır. Benzer şekilde, kentsel gençlerin "gevşek örülmüş" ancak fırsat kapıları açan geniş sosyal ağları (sosyal sermaye), kırsaldaki "sıkı örülmüş" dayanışma ağlarına kıyasla, iş bulma ve sosyal hareketlilik açısından genellikle daha dönüştürücü bir potansiyele sahiptir. Bu sermaye eşitsizliği, gençlerin geleceğe dair tahayyüllerini ve habituslarını derinden şekillendirmektedir (Rye, 2011; Fontanella vd., 2015).

İkinci olarak, çalışma tek bir "kırsal" veya "kentsel" gençlik deneyiminden bahsetmenin mümkün olmadığını, her iki alanın içinde de sınıfsal ve toplumsal cinsiyete dayalı içsel bölünmeler olduğunu göstermiştir. Kentler, sunulan imkânların çeşitliliği açısından avantajlı görünse de Göker ve Arlı'nın (2014) da işaret ettiği gibi, "kentsel dışlanma" ve mekânın damgalanması, düşük gelirli kentsel gençleri bu imkânlara erişimden mahrum bırakabilmekte ve onları sembolik şiddete maruz bırakabilmektedir. Diğer yandan, kırsal alanlarda da homojen bir yapıdan söz edilemez. Bazı kırsal gençler, ailelerinin ekonomik-kültürel sermayesi sayesinde kentsel deneyim eksikliği yaşamazken (Tuna vd., 2020), özellikle genç kadınlar, toplumsal cinsiyet rollerinin dayattığı habitus nedeniyle kamusal alanı kullanma, eğitime erişim ve göç kararlarında erkek akranlarına kıyasla ciddi kısıtlamalarla karşılaşmaktadır (Tunç, 2018; Çiğerci Ulukan ve Ulukan, 2022). Bu durum, Bourdieu'nun (2015) "bedene işlemiş bilişsel yapılar" olarak tanımladığı habitusun, toplumsal cinsiyet ve sınıf kesişiminde nasıl farklılaştığının ve eşitsizlikleri nasıl içselleştirdiğinin açık bir göstergesidir.

Üçüncü bir tartışma noktası, dijitalleşmenin kırsal-kentsel ikiliğini dönüştüren çelişkili rolüdür. Bir yandan, dijital dünya kırsal gençler için fiziksel izolasyonu aşan bir "sanal anakara" işlevi görerek yeni sosyalleşme ve dayanışma ağları sunmakta (URL-2), hatta kırsal yaşam tarzını bir sembolik sermaye olarak pazarlama imkânı yaratmaktadır. Öte yandan, sosyal medyanın sürekli öne çıkardığı "ideal" kentli yaşam tarzları, kırsal

gençlerde kendi habituslarına yabancılaşma ve bir "ait olamama" hissini pekiştirebilmekte, bu da Bourdieucu anlamda bir sembolik şiddet biçimi olarak işlev görebilmektedir. Bu ikili yapı, dijital alanın, mevcut sermaye hiyerarşilerini hem pekiştiren hem de ona meydan okuyan potansiyelini ortaya koymaktadır. Son olarak, çalışma kırsal ve kentsel mekânlar arasındaki hiyerarşinin, temelde bir sembolik sermaye mücadelesi olduğuna işaret etmektedir. Kentli yaşam tarzı ve değerleri, zamanla öylesine meşru ve "üstün" kabul edilir hale gelmiştir ki, bu durum doğal ve kaçınılmazmış gibi sunulmaktadır (Göker, 2014). Buna karşılık, kırsala ilişkin "eksiklik perspektifi", kırsal gençlerin sahip olduğu alternatif sermaye biçimlerini (doğayla iç içelik, topluluk dayanışması) görünmez kılmakta ve değersizleştirmektedir. Ancak, eko-turizmin yükselişi ve doğal/sakin yaşama yönelik artan talep (Bozkurt, 2019), kırsal habitusun taşıdığı bu potansiyel sembolik sermayenin, belirli koşullarda yeniden değer kazanabildiğini göstermektedir.

Sonuç

Bu çalışma, Pierre Bourdieu'nun habitus, sermaye ve alan kavramları ışığında, kırsal ve kentsel mekânların gençler üzerindeki farklılaşan etkilerini incelemektedir. Araştırmanın temel bir bulgusu, tek tip bir "kır" veya "kent" gerçekliğinden söz etmenin mümkün olmadığıdır. Nitekim kentsel alanların içinde bile derin sınıfsal ayrımlar bulunmaktadır. Ekonomik, kültürel ve sosyal sermaye bakımından farklı konumdaki gençler, aynı kentin sunduğu imkanlara eşitsiz erişim sağlamaktadır. Benzer şekilde, kırsal alanlar da kendi içinde büyük bir çeşitlilik göstermekte ve gençlere sunulan fırsatlar ile karşılaşılan kısıtlar önemli ölçüde değişmektedir. Bu nedenle, basit bir kır-kent ikilemi yerine, her iki mekân tipindeki içsel hiyerarşileri ve eşitsizlikleri merkezine alan daha ilişkisel bir analiz gereklidir.

Bu analizin odağında, mekânın bir sermaye üretim ve dönüşüm alanı olarak işlevi yatmaktadır. Kentler, genellikle kurumsal eğitime erişim, çeşitli sosyal ağlar ve prestijli yaşam tarzları konusunda daha fazla fırsat sunarken; kırsal alanlar ise daha sıkı sosyal bağlar, doğa bilgisi ve dayanışmaya dayalı bir sosyal sermaye potansiyeli barındırır. Ancak kritik sorun, kırsal gençlerin sahip olduğu bu değerlerin, kent merkezli sistemlerde genellikle daha az tanınması ve dönüştürülebilir olmamasıdır. Bu yapısal eşitsizlik, gençlerin mekân tarafından şekillendirilen "habitus"ları ile daha da derinleşir. Kırsal bir habitus, topluluk ve aidiyet değerlerini öne çıkarırken, kentsel bir habitus daha bireyci ve hareketlidir. Gençler farklı bir sosyal alana geçtiklerinde, bu alışkanlıkları ile yeni ortamın kuralları arasında sıkışabilir, bu da aidiyetsizlik veya yabancılaşma gibi deneyimlere yol açabilir. Üstelik, bu süreç tarafsız değildir; kentsel yaşam tarzları çoğu zaman "modern" ve "üstün" olarak kodlanırken, kırsal pratikler "geleneksel" veya "geri kalmış" olarak damgalanabilmektedir. Bu sembolik üstünlük, kırsaldaki gençlerde kendi kimliklerine yönelik bir değersizlik hissine neden olabilmektedir. Tüm

bu dinamikler, toplumsal cinsiyet perspektifinden bağımsız düşünülemez. Genç kadınların kamusal alana erişimi, sermaye birikimi ve gelecek tahayyülleri, erkeklere kıyasla ek yapısal engellerle karşılaşmakta ve mekânsal deneyimleri buna bağlı olarak farklılaşmaktadır.

Tüm bu bulgular, literatürdeki boşluğa da işaret etmektedir. Kırsal ve kentsel gençliği nicel ve nitel yöntemlerle birlikte ele alan, klasik ikiliği aşan "kırsal-kentsel gençlik çalışmalarına" duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Çalışmanın ortaya koyduğu bir diğer önemli sonuç ise, "ne kırlı ne kentli" olarak tanımlanabilecek "melez" gençlik deneyimlerinin ve kimliklerinin gelişmekte olduğudur. Artık kentte yaşayıp hiçbir olanağa erişemeyen gençler olduğu gibi, kırsalda yaşayıp kentsel deneyim eksikliği hissetmeyen gençler de vardır. Bu araştırma kır ve kenti sabit ve zıt kategoriler olarak gören anlayışı yeniden yapılandırmaktadır. Gençlerin sorunları birbirinden bağımsız değildir; kentsel ve kırsal bölgeler arasındaki kaynak eşitsizliği, tüm toplumu etkileyen sınıfsal ayrışmaları derinleştirmektedir. Eğitim, istihdam, teknoloji ve ulaşım erişim gibi faktörler, gençlerin kimlik oluşumlarını ve sosyal statülerini belirleyen temel araçlar olarak, bu ilişkisel analizin merkezinde yer almaktadır.

KAYNAKÇA

Yazılı Kaynaklar

- Ahsan, M. M. v- Duman, D. (2022). Kırsal yerleşimlerde gençlerin göç etme eğilimleri ve etkileri: Bitlis İli Adilcevaz ilçesi örneği. *Journal of Academic Value Studies*, 8(3), 231-243.
- Ak Çetin, D. (2024). Uşak kent merkezinde kentsel yaşam kalitesinin ölçülmesine ilişkin bir uygulama. *Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi*, 5(1), 53-90.
- Akıncı, G. M. (2013). Gençler ve alışveriş merkezleri (avmler): Avm kullanım tercihleri hakkında bir alan çalışması. *Megaron*, 8(2), 87-96.
- Aksu, S. (2022). Kentsel heterotopya özgürleşme mekânı olarak eşikler kentine doğru. *İDEALKENT*, 13(38), 2976-2980.
- Aktaş, G. (2017). Kadın açısından kente ilişkin mekân pratikleri. *Pamukkale Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 137-149.
- Ayık, U. - Enterili, Z. (2020). Değişen kent politikaları ve kentsel dönüşüm: Gaziantep Nuripazarbaşı mahallesi örneği. *International Journal of Geography and Geography Education*, 41, 221-244.
- Batman, P. Z. vd. (2019). Kültürel peyzajların kırsal turizm ile kullanım ilişkisinin değerlendirilmesi: Cumalıkızık-Bursa örneği. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 21(1), 1-13.
- Bingöl, S. - Çakır, P. G. (2020). Van gölü kıyılarını ziyaret eden kırsal turistlerin özellikleri. *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 4(1), 106-120.
- Bourdieu, P. - Wacquant, L. (2014). *Düşünsel bir antropoloji için cevaplar*. (çev.: N.Ökten), 7. Baskı, İstanbul: İletişim Yayınları
- Bourdieu, P. (2006). *Pratik nedenler*. (çev.: H. U. Tanrıöver), 2. Baskı, İstanbul: Hil Yayın.

- Bourdieu, P. (2015). *Ayrım*. (çev.: D. F. Şannan - A. Berkkurt), Ankara: Heretik Yayınları.
- Bozkurt, S. G. (2019). Gürün ilçesinin ekoturizm potansiyelinin incelenmesi. *Journal of the Institute of Science and Technology*, 9(4), 2255-2265.
- Buz, S. (2009). Göç ve kentleşme sürecinde kadınların görünürlüğü. *Aile ve Toplum Bilim Kültür ve Araştırma Dergisi*, 5(17), 40-50.
- Calhoun, C. (2007). Bourdieu Sosyolojisinin Ana Hatları. *Ocak ve Zanaat: Pierre Bourdieu Derlemesi*, (ed.: Güney Çetin vd.), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Ceylan, S. - Somuncu, M. (2018). Kırsal alanların dönüşümünü kavramsal bakımından yeniden düşünmek. *Tücaum 30. Yıl Uluslararası Coğrafya Sempozyumu*, 1141-1155, Ankara.
- Christiana, R. vd. (2021). Active living environments mediate rural and non-rural differences in physical activity, active transportation, and screen time among adolescents. *Preventive Medicine Reports*, 23, 101422.
- Ciğerci Ulukan, N. - Ulukan, U. (2022). Doğu Karadeniz tarımında kadın: Hanehalkı anketlerinin söyle(me)dikleri. *Fiscaoeconomia*, 6(2), 726-742.
- Çakır, O. (2008). Türkiye’de kadının çalışma yaşamından dışlanması. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 31, 25-47.
- Çolak, Y. - Sağiroğlu, B. (2021). Gençlik tanımları ve arazi kullanım haritaları üzerinden Esenler’de gençliğin mekânsal ilişkileri. *Kent, Mekân ve Gençlik*, 151-172, İstanbul: Esenler Belediyesi.
- Davran, M. K. vd. (2017). Türkiye’de kırsal gençlik açısından istihdam ve tarımsal istihdamın geleceği. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 5(13), 169-199.
- Davran, M. K. vd. (2021). Mardin ili Kızıltepe ilçesi köylerinde tarımsal ve toplumsal değişim. *ISPEC Journal of Agricultural Sciences*, 5(4), 806-819.
- Duman, N. A. - Doğanay, G. (2019). Gençlerin toplumsallaşma mekânı olarak Trabzon kent merkezi. *Alternatif Politika*, 11(3), 65-715.
- Elgar, F. J. vd. (2003). Behavioural and substance use problems in rural and urban delinquent youths. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 48(9), 633-636.
- Fontanella, C. A. vd. (2015). Widening rural-urban disparities in youth suicides, United States, 1996-2010. *JAMA pediatrics*, 169(5), 466-473.
- Fritz, K. - Hatz, C. (2013). *Chancen und risiken für jugendliche im ländlichen raum*. Eingereicht zur Erlangung des Grades Master of Arts in Social Sciences an der Fachhochschule St. Pölten, St. Pölten.
- Geniş, Ş. (2011). Sanayileşme ve kırsal yapıda sosyo-kültürel değişim örüntüleri: Gaziantep’te bir köy araştırması. *Bilig/Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(58), 119-146.
- Gorski, P. S. (2015). *Bourdieu ve Tarihsel Analiz*, İstanbul: Heretik Yayıncılık.
- Göker, E. - Arlı, A. (2014). Kent sosyolojisini Bourdieu ve Wacquant ile düşünmek. *Cogito*, 76, 121-144.
- Göker, E. (2014). *Ekonomik İndirgemeci Mi Dediniz?* Ocak ve Zanaat: Pierre Bourdieu Derlemesi (ed.: Güney Çeğin vd.), İstanbul: İletişim Yayınları.
- Grunert, C. - Ludwig, K. (2017). Raumhandeln Jugendlicher als empirische Herausforderung. *Österreichisches Religionspädagogisches Forum*, 25 (1), 28-37.
- Grunert, C. vd. (2023). Jugendliche in ländlichen regionen. *Diskurs Kindheitsund Jugendforschung*, 18(2), 143-147.

- Gül, A. vd. (2019). Kırsal yerleşimlerde yerel kimlik ve mekânsal tasarımın önemi. *III. International Congress of International Applied Social Sciences*, 377-388, Uşak: Educart Publishing House.
- Gülçubuk, B. vd. (2010). Kırsal kalkınma yaklaşımları ve politika değişimleri. *Türkiye Ziraat Mühendisliği VII. Teknik Kongresi*, 11-15 Ocak 2010, Ankara.
- Güler, N. vd. (2016). İnternette çocuklara yönelik riskler ve ailelerin bilinçlendirme faaliyetlerindeki rolü. *Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Sempozyumu*, 1-11, Rize.
- Güreşçi, E. (2018). Türkiye'de kırsal göç kararında cinsiyet faktörü üzerine bir yaklaşım. 2. *Uluslararası Multidisipliner Çalışmaları Kongresi*, 4-5 Mayıs 2018, Ankara.
- Gürsoy, Ö. B. (2025). Kırsal iyi olma hali kavramı ve ölçümünün Türkiye kırsalı bağlamında değerlendirilmesi. *Politik Ekonomik Kuram*, 9(2), 491-508.
- Haberli, M. (2023). Dijital çağda aile: Ebeveynleriyle ilişkisi çerçevesinde gençlik ve din. *Türkiye İlahiyat Araştırmaları Dergisi*, 7(3), 374-389.
- Hager, C. - Der Slj Ev, V. (2015). *Lebenswelten von Jugendlichen im ländlich-stadtnahen Raum*. Dresden: Sächsische Landjugend.
- Haur, S. (2012). Jugend (t) räume. *Lebensraum Stadtquartier-Leben im Hier und Jetzt*, 3(4), 171-182.
- Heinzelmann, C. (2009). *Zur Bedeutung urbaner öffentlicher Räume für benachteiligte Jugendliche in einer Großwohnsiedlung*. Philosophischen Fakultät der Gottfried Wilhelm Leibniz Universität Hannover Unpublished Doctoral Thesis.
- Karafaki, F. - Cetin, C. (2023). Kentlerde iyi olma hâlini destekleyen bütünsel kentsel tasarım yaklaşımı. *Asya Studies*, 7(23), 275-287.
- Karmutoğlu, İ. - Kesgin, B. (2025). Pierre Bourdieu'nün sosyolojisinden çiftçiliğe: Habitus ve sermaye kavramlarının tarımsal üretimdeki rolü. *Universal Journal of History and Culture*, 7(2), 91-117.
- Kaypak, Ş. (2019). Kırsaldan kente göç ve toplumsal değişimde kadının yeri. 2. *Çukurova Kadın Çalışmaları Kongresi (28-30 Kasım 2018)*, *Disiplinlerarası Kadın Çalışmaları II*, (ed.: Oya Işık), 310-322, Adana: Çukurova Üniversitesi Yayınları.
- Koylan, D. (2018). *İstanbul Bağdat caddesi ve yakın çevresinde kentsel dönüşüm: 2012-2018 dönemi*. İstanbul: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Landolt, S. (2011). Jugendliche im öffentlichen urbanen Raum. *Geosciences Actuel*, 3, 23-26.
- Laschet, L. (2022). *Die veränderungen von lebensbedingungen für jugendliche im ländlichen Raum Mittelsachsens: Eine vergleichende betrachtung am beispiel der altgemeinde Mochau*. Hochschule Mittweida Unpublished Doctoral Dissertation, Mittweida.
- Moore, Justin B. vd. (2012). Association of the built environment with physical activity and adiposity in rural and urban youth. *Preventive Medicine*, 56(2), 145-148.
- Neumann, U. (2016). *Jugendliche in "öffentlichen Räumen". Transformation und Verlust urbaner Möglichkeitsräume?* Technische Universität Kaiserslautern Unpublished Doctoral Dissertation, Kaiserslautern.

- Ongun, U. vd. (2019). Ağlasun ilçesinin gastronomi turizmi potansiyelinin belirlenmesi, kültür ve kırsal turizme entegrasyonu. *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 3(4), 805-822.
- Özbek, M. (2004). Kamusal alanın sınırları. *Kamusal Alan*, (ed. M. Öznel), 19-89, İstanbul: Hil Yayın.
- Pekel, E. (2019). Toplumsal cinsiyet rolleri ve kadının çalışma hayatındaki konumu. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 30-39.
- Poquiz, J. vd. (2021). Gender-affirming care in the midwest: Reaching rural populations. *Journal of Rural Mental Health*, 45(2), 121.
- Regis, M. F. vd. (2016). Urban versus rural lifestyle in adolescents: associations between environment, physical activity levels and sedentary behavior. *Einstein (Sao Paulo, Brazil)*, 14(4), 461-467.
- Rye, J. F. (2011). Youth migration, rurality and class: a Bourdieusian approach. *European Urban and Regional Studies*, 18(2), 170-183.
- Savage, M. (2014). Pierre Bourdieu'nün kayıp kent sosyolojisi. *Cogito*, 76, 106-120.
- Schubert, H. (2000). *Städtischer Raum und Verhalten. Zu einer integrierten theorie des öffentlichen Raumes*. Oplade: Leske und Budrich.
- Seçilmiş, C. - Sarı, Y. (2023). Kırsal turizme ilişkin araştırma eğilimleri üzerine bibliyometrik bir analiz. *Uluslararası Ekonomi İşletme ve Politika Dergisi*, 7(2), 322-340.
- Söztutar, M. (2022). Ağ toplumu yaklaşımının kırsal alanların dönüşümü üzerine etkileri. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20 (Özel Sayı), 59-76.
- Stromquist, N. P. (2003). The theoretical and practical bases for empowerment. In (eds.: D. B. Rao - D. P. Rao), *Women, Education and Empowerment*, 13-27, New Delhi: Discovery Publishing House.
- Şentürk, A. - Gülersoy, N. Z. (2019). Aidiyet, kent kimliği ve kentsel koruma etkileşimi bağlamında kullanıcı sürekliliğinin irdelenmesi: Kadıköy Moda örneği. *Megaron*, 14(1), 145-149.
- Tarım ve Orman Bakanlığı. (2021). *Ulusal kırsal kalkınma stratejisi 2021-2023*. Ankara: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı.
- Tuna, M. vd. (2020). Tarım turizminin sürdürülebilir kırsal kalkınma açısından önemi: Bodrum mandalina bahçeleri örneği. *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 1, 31-37.
- Tunç, M. (2018). Kalkınmada kadın ayrımcılığı ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin rolü: Ülkelerarası farklı gelir gruplarına göre yatay kesit analiz. *Sosyoekonomi*, 26(38), 221-251.
- Wacquant, L. (2007). Pierre Bourdieu: Hayatı, eserleri ve entelektüel gelişimi. *Ocak ve Zanaat: Pierre Bourdieu Derlemesi*, (ed.: Güney Çeğin vd.), 53-76, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Walby, S. (2014). *Patriyarka kuramı*. (çev.: H. Osmanoğlu), Ankara: Dipnot Yayınları.
- Yaş, H. - Güler, T. (2016). Kır - kent ayrımı görünümünün Havsa örneğinde incelenmesi. *Öneri Dergisi*, 12(46), 1-20.
- Yoloğlu, A. C. (2024). Üniversite öğrencilerinin ruh sağlığını etkileyen sosyoekonomik faktörler: Mersin üniversitesi örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 14(88), 183-210.
- Yüceşahin, M. M., & Yazgan, P. (2017). Kentler toplumsal cinsiyetsiz değildir: Türkiye'de kentsel mekânın üretiminin feminist bir eleştirisi. *Kadın/Woman* 2000, 18(1), 85-106.

Elektronik Kaynaklar

URL-1:<https://web.regionalberatung.at/best-practice-junger-laendlicher-raum.html>, (Erişim: 19.05. 2024).

URL-2:<https://shop.bjr.de/media/pdf/f5/4e/14/Jugendbildung-und-Jugendkultur.pdf>, (Erişim: 22.04. 2024).

URL-3:<https://www.land-jugend-mobil.de/>, (Erişim: 15.03.2024).

URL-4:<https://www.buergergesellschaft.de/mitgestalten/handlungsfelder-themen/laendliche-raeume#laendlicher-raeume>, (Erişim: 10. 05. 2024).

URL-5: Beierle, S. vd. (2016). Jugend im blick-regionale bewältigung demografischer entwicklungen. München/Halle. http://www.dji.de/fileadmin/user_upload/jugendimblick/Abschlussbericht_Final.Pdf. (Erişim: 02.09.2024).

URL-6: Schorn, B. (2022). Kulturelle bildung in ländlichen Räumen. <https://www.Kulturelle-bildung-nrw.de/laendlicher-raum/> (Erişim: 10.10.2024).

Extended Summary

Within the historical process, many philosophers have discussed and analyzed the changing concepts of rural and urban in response to developments. On one hand these concepts are generally used to emphasize social, economic, cultural and geographical differences, on the other hand they enable us to understand the effects of these differences on people's lifestyles, mentality and social relations. The concept of rural generally expresses an environment where people are more authentic and original, which means traditional lifestyle, while the concept of urban is seen as a symbol of industry, modern social arrangements and power relations. Definitions made on rural and urban help us to understand the social, economic, cultural and psychological dimensions of the concepts of rural and urban and deal with their deep effects on human life and how they shape the structure of modern societies from different perspectives. The sociological analysis of rural and urban areas concentrates on social structures, cultural characteristics, economic dynamics and social relations of these two different living places. Sociological analyzes open a way to understand the social and cultural structures of rural and urban areas and to evaluate the effects of these different structures on young people's lifestyles, education, employment and social integration. Taking these differences and similarities between the two fields into account plays an important role in managing social policies and social developments. In this regard, the comparison of rural and urban regions for youths is approached from many different perspectives such as lifestyle and cultural practices, education, employment, social networks, social relations and transportation in this study. Moreover, this comparison is made on the concepts that reflect Bourdieu's sociological thoughts. Sociological views of Pierre Bourdieu, especially the concepts of habitus, field and capital, provide an important framework for understanding the life experiences and social positions of young people in rural and urban areas. The fact that education and employment opportunities for rural youth may be more limited than for urban youth can be given as an example. Besides, the habitus of young people in each region, their involvement in fields and their capital accumulation shape their social mobility and participation in social life.

As a result, Bourdieu's concepts are a powerful tool to understand the position of young people in rural and urban areas within the social structure, their social experiences, and how these experiences create a habitus and capital accumulation. Evaluations made within this framework are important in connection of understanding social inequalities and encouraging social changes. In the framework of these concepts, this study seeks answers to the following questions in order to understand the differences between young people in rural and urban areas.

In what aspects do education and employment opportunities for rural youth differ from urban ones? How does this affect youths' future social mobility? In what aspects do cultural practices differ between rural and urban youth? For example, what differences are there in fields such as participation in cultural events and consumption of art and media? In what aspects do the social networks of young people in rural and urban areas differ? How do these networks affect young people's employment, information acquisition and social integration processes?

These evaluations have a great importance in terms of understanding the social and economic inequalities between young people living in rural and urban areas and developing policies that will reduce them. This study dealing with the spatial and social dynamics of social life in urban and rural areas, emphasizes the interactions of young people with the places they live and the effects of this interaction on the formation of social hierarchy and cultural identity. Among these effects, resource inequality between urban and rural regions deepens a certain class separation in social life, which leads individuals to determine their social status through the places they live and to strengthen this status. Young people's interaction with the places they live directly affects their own identity formation. The cultural meaning of a place becomes an identity indicator for the individuals living there. Factors such as education, transportation opportunities, access to technology, employment opportunities, leisure activities, and civic participation are considered important tools in understanding social differences. This study offers a social analysis to understand the profound effects of spatial arrangements in urban and rural areas on young people and the mutual relationship between the social structure and the individual. The results of the research shows that the problems of youths living in both urban and rural areas differ, while their solutions are linked to macro-level processes.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

İzinler ve Etik Kurul Belgesi/Permissions and Ethics Committee Certificate: Makale konusu ve kapsamı etik kurul onay belgesi gerektirmemektedir. / *The subject and scope of the article do not require an ethics committee approval.*

Finansman/Funding: Bu makale için herhangi bir kurum ve kuruluştan destek alınmamıştır./ No support was received from any institution or organization for this article.

Yapay Zekâ Kullanımı/Use of GenAI: Bu makalede yapay zekâdan yararlanılmamıştır./*GenAI was not used in this article.*

Destek ve Teşekkür/Support and Acknowledgment: Destek ve teşekkür beyanı bulunmamaktadır./ *There is no statement of support or gratitude.*

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / *There is no potential conflict of interest for the author regarding the research, authorship or publication of this article.*

Yazarın Notu/Aauthor's Note: Yazarın bir notu yoktur./ *There is no author's note.*

Katkı Oranı Beyanı/Author Contributions: Makale tek yazarlıdır. / *The article has a single author.*